

5. ELŐTERJESZTÉS

Tárgy: „Nagylány WC”: menstruációs higiéniai ellátást biztosító mosdói rendszer kialakítására vonatkozó javaslat

Előterjesztő: Szociális Bizottság

A javaslat előkészítésében közreműködött: Varga László Zoltán, Pap Olivér Viktor

Benyújtó: Zuglói Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat (GyIÖK)

I. Az előterjesztés célja

A Zuglói Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat célja, hogy a kerületben tanuló fiatalok számára olyan biztonságos, méltó és megfelelő higiéniai környezet álljon rendelkezésre, amely a mindennapi élet természetes szükségleteire is megfelelő választ biztosít.

Ennek részeként a GyIÖK javasolja egy menstruációs higiéniai ellátást biztosító mosdói rendszer, közismertebb nevén „Nagylány WC” kialakításának megvizsgálását a zuglói önkormányzati fenntartású, illetve az önkormányzat által támogatott érintett intézményekben.

A kezdeményezés célja, hogy a menstruáló lányok és nők számára a szükséges higiéniai eszközök szükség esetén **diszkréten, térítésmentesen, biztonságosan és méltóságteljes körülmények között** rendelkezésre álljanak.

A kezdeményezésnek ugyanakkor **szociális jelentősége is van**. Előfordulhat, hogy egy család anyagi helyzete miatt a menstruációs higiéniai termékek rendszeres biztosítása nehézséget jelent. Amennyiben egy tanuló nem tud hozzájutni a szükséges termékekhez, ez akár ahhoz is vezethet, hogy a menstruáció időszakában nem vesz részt az oktatásban.

A javasolt rendszer ezért nemcsak higiéniai és komfortszempontokat szolgál, hanem hozzájárulhat az **iskolai hiányzások és hosszabb távon az oktatási lemorzsolódás csökkentéséhez is**.

A javaslat nem egy elkülönített vagy megkülönböztető mosdót jelent, hanem a meglévő női mosdók olyan kiegészítését, amely a menstruáció alatti higiéniai szükségletekhez megfelelő infrastruktúrát és alapvető eszközöket biztosít.

II. A kezdeményezés tartalma

A GyIÖK javasolja annak megvizsgálását, hogy az érintett intézmények női mosdóiban kialakítható legyen egy diszkrét menstruációs higiéniai pont.

Ennek keretében, az intézmény adottságaitól és a rendelkezésre álló költségvetési lehetőségektől függően, az alábbiak biztosítása lenne indokolt:

- menstruációs betétek több méretben és nedvszívó képességgel;
- tamponok több méretben;
- szükség esetén menstruációs higiéniai termékek egyéb típusai;
- egyéni higiéniai célra használható, megfelelő minőségű nedves törülközők;

- higiénikus, zárható vagy megfelelően kialakított hulladékgyűjtő edények;
- a mosdó megfelelő kézmosási lehetőségének biztosítása;
- szükség esetén higiéniai papírtermékek és egyéb, az intézmény által indokoltnak tartott kiegészítők.

A biztosított termékek kiválasztásánál kiemelt szempont legyen a higiénia, a megfelelő minőség, a biztonságos használat és a diszkrét hozzáférhetőség.

III. Diszkrét és méltóságteljes hozzáférés

A kezdeményezés egyik legfontosabb alapelve, hogy a szolgáltatás igénybevétele ne járjon kellemetlen vagy megalázó helyzettel, és ne tegye szükségessé a tanuló személyes kérését vagy külön engedélykérését.

Ennek megfelelően a menstruációs higiéniai termékek lehetőség szerint:

- a mosdón belül;
- könnyen hozzáférhető;
- diszkrét módon elhelyezett;
- egyértelműen, de visszafogottan jelölt

tárolóhelyen legyenek elérhetők.

A kezdeményezés célja nem az érintett személyek megkülönböztetése vagy a menstruáció különleges témaként történő kezelése, hanem annak biztosítása, hogy egy természetes testi folyamat során senki ne kerüljön kiszolgáltatott vagy méltatlan helyzetbe azért, mert nem áll rendelkezésére a szükséges higiéniai eszköz.

IV. Az intézmények szerepe

A GyIÖK javasolja, hogy az önkormányzat vizsgálja meg a kezdeményezés fokozatos, intézményenként történő bevezetésének lehetőségét.

Ennek során intézményenként érdemes meghatározni:

1. a szükséges termékek körét;
2. a megfelelő tárolási és kihelyezési módot;
3. a rendszeres utánpótlás módját;
4. a felelős személy vagy szervezeti egység kijelölését;
5. a szükséges éves költségkeretet;
6. a tapasztalatok visszacsatolásának módját.

A GyIÖK javasolja, hogy a rendszer kialakítása során az érintett intézmények diákjainak véleménye is megjelenhessen, hogy a kialakított megoldás ténylegesen megfeleljen a használók igényeinek.

V. A kezdeményezés szociális és oktatási jelentősége

A menstruációs higiéniai termékek biztosítása nem kizárólag egészségügyi és higiéniai kérdés, hanem **szociális és oktatási szempontból is jelentős**.

Egyes családok számára a rendszeresen szükséges menstruációs termékek megvásárlása anyagi nehézséget jelenthet. Amennyiben egy tanuló otthon nem rendelkezik megfelelő mennyiségű higiéniai termékkel, előfordulhat, hogy a menstruáció időszakában nem tud vagy nem mer iskolába menni.

A térítésmentesen és diszkréten hozzáférhető menstruációs higiéniai termékek ezért segítséget jelenthetnek azoknak a tanulóknak, akik számára ezek beszerzése anyagi okokból nehézséget okoz.

A kezdeményezés ezáltal hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanulók a menstruáció időszakában is **folyamatosan részt vehessenek az oktatásban**, ezáltal csökkenjen az ebből fakadó hiányzások száma, és hosszabb távon mérséklődjön az oktatási lemorzsolódás kockázata.

A GyIÖK különösen fontosnak tartja, hogy a kezdeményezés megvalósítása során az érintett fiatalok számára biztosított legyen a diszkréció, a méltóság és a biztonság.

VI. A GyIÖK javaslata

A GyIÖK javasolja Budapest Főváros XIV. Kerület Zugló Önkormányzata Képviselő-testületének, hogy vizsgálja meg és támogassa egy olyan, kerületi szinten kialakítható rendszer létrehozását, amely az érintett intézmények női mosdóiban **térítésmentes és diszkrét hozzáférést biztosít alapvető menstruációs higiéniai termékekhez**.

A GyIÖK javasolja továbbá, hogy az önkormányzat a megvalósítás lehetőségeinek vizsgálata során térjen ki:

- a szükséges költségvetési forrásokra;
- az intézményi megvalósítás módjára;
- a folyamatos utánpótlás biztosítására;
- a termékek diszkrét hozzáféréseinek biztosítására;
- valamint arra, hogy a kezdeményezés miként járulhat hozzá az anyagi okokból bekövetkező iskolai hiányzások és az oktatási lemorzsolódás csökkentéséhez.

HATÁROZATI JAVASLAT

A Zuglói Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat plenáris ülése úgy határoz, hogy:

1. egyetért a „Nagylány WC”, vagyis a menstruációs higiéniai ellátást biztosító mosdói rendszer kialakításának kezdeményezésével;
2. javasolja Budapest Főváros XIV. Kerület Zuglói Önkormányzata Képviselő-testületének, hogy vizsgálja meg a menstruációs higiéniai termékekhez való **diszkrét és térítésmentes hozzáférés** biztosításának lehetőségét az érintett kerületi intézmények női mosdóiban;
3. javasolja, hogy a kialakítandó rendszer keretében, az intézményi adottságok és a rendelkezésre álló források figyelembevételével, legalább alapvető menstruációs higiéniai termékek, így különösen betétek és tamponok, valamint a higiénikus használatot segítő kiegészítők álljanak rendelkezésre;
4. javasolja, hogy az intézményekben a termékek hozzáférése diszkrét, méltóságteljes és a tanulók számára könnyen igénybe vehető módon történjen;
5. felkéri az önkormányzatot, hogy vizsgálja meg a kezdeményezés bevezetésének pénzügyi, intézményi és működtetési feltételeit, beleértve a termékek folyamatos utánpótlásának biztosítását is;
6. javasolja, hogy a kezdeményezés megvalósítása során külön figyelmet kapjon az anyagi nehézségekkel küzdő tanulók támogatása, valamint annak vizsgálata, hogy a menstruációs higiéniai termékekhez való térítésmentes hozzáférés miként járulhat hozzá az ebből fakadó iskolai hiányzások és az oktatási lemorzsolódás csökkentéséhez;
7. a GylÖK kifejezi együttműködési szándékát a kezdeményezés további kidolgozásában, különösen a fiatalok szempontjainak és visszajelzéseinek közvetítésében.

Felelős: Ifjúsági Polgármester

Közreműködik: Szociális Bizottság

Határidő: a Képviselő-testület részére történő benyújtásig